

Publikāciju sērija par kvalitātes vadību: Īstenošana mazās firmās

PIRMĀ DAĻA — laiks
sagatavoties jauno kvalitātes
vadības standartu ieviešanai

SATURA RĀDĪTĀJS

Darba sākšana	3.
Vispārīga informācija	3.
Pārskats par publikāciju sēriju	4.
Domāšanas veida maiņa	5.
KVS sniegtie ieguvumi	8.
Projekta īstenošanas plāna izstrāde	9.
Ievads par lomu un pienākumu sadali	13.
Ievads par kvalitātes mērķiem	14.
Ievads par risku izvērtēšanas procesu	15.
Mērogojamība	15.
A pielikums - ieskats topošajā publikāciju sērijā	16.
B pielikums - priekšlasījumi un resursi	18.
C pielikums - definīcijas	19.
D pielikums - kvalitātes mērķi	21.
E pielikums - 1.sanāksmes darba kārtība - kvalitātes mērķu apspriešana	24.
F pielikums - 2.sanāksmes darba kārtība - ievads par kvalitātes risku izvērtēšanu	25.

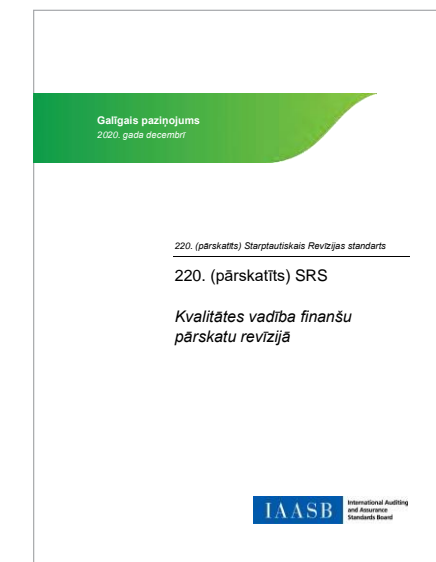
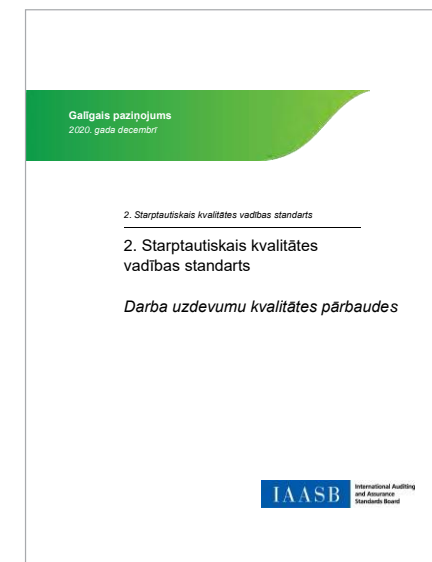
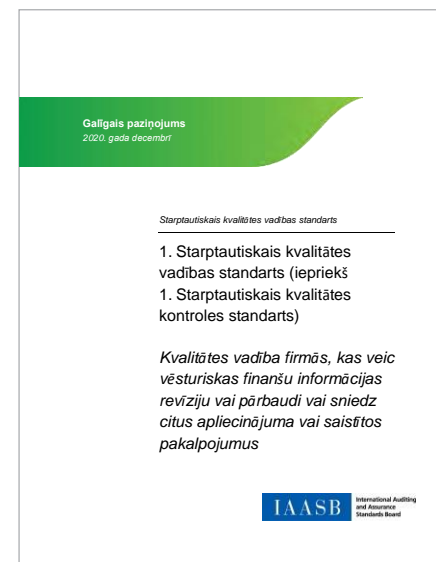
DARBA SĀKŠANA

PAMATINFORMĀCIJA

2020. gada decembrī Starptautiskā Revīzijas un apliecinājuma standartu padome (IAASB) publicēja trīs jaunus un pārskatītus kvalitātes vadības standartus, kas nostiprina un modernizē firmas darbību kvalitātes vadības jomā:

- 1. Starptautiskais kvalitātes vadības standarts (1. SKVS) “Kvalitātes vadība firmās, kas veic vēsturiskas finanšu informācijas revīziju vai pārbaudi vai sniedz citus apliecinājuma vai saistītos pakalpojumus” (iepriekš — 1. Starptautiskais kvalitātes kontroles standarts);
- 2. SKVS “Darba uzdevuma kvalitātes pārbaudes”; un
- 220. SRS (pārskatīts) “Kvalitātes vadība finanšu pārskatu revīzijā”.

Pārskatītā kvalitātes vadības sistēma (KVS) jūsu firmā ir jāievieš līdz 2022. gada 15. decembrim, un tā jāveido atbilstoši jūsu firmas raksturīgajām iezīmēm un apstākļiem. Jūsu KVS veidu un īstenošanas procesu nevar noteikt viens cits, kā vien jūs, ja nepieciešams, sadarbībā ar citām iesaistītajām personām. KVS ir jāveido un jāizstrādā, ņemot vērā jūsu firmas un, atsevišķos gadījumos, arī ārpus jūsu firmas esošu personu, piemēram, pakalpojumu sniedzēju, vajadzības. Tas ir jūsu uzdevums, un ir pienācis laiks ķerties pie darba.

PĀRSKATS PAR PUBLIKĀCIJU SĒRIJU

Šīs publikāciju sērijas mērķis:

Publikāciju sērija par kvalitātes vadību ir izstrādāta ar mērķi sniegt praktisku atbalstu **mazām firmām** 1. SKVS un ar to saistīto standartu un grozījumu ieviešanā.

Šī publikācija ir pirmā no trīs publikāciju sērijas daļām, un tās mērķis ir sniegt padomus un norādījumus praktiskai īstenošanai.

Publikāciju sērijā tiks iekļautas diskusijas un ilustratīvi piemēri saistībā ar t.s. “mazajām firmām”. Atgādinām, ka jēdziena “firma” definīcija attiecas arī uz individuāli praktizējošu grāmatvedi. Mazās firmas atšķiras pēc to lieluma, un darbojas dažādās struktūrās. Nav iespējams aplūkot visas dažādās variācijas, taču šajā publikāciju sērijā tiks aplūkoti šādi iespējamie scenāriji:

- individuāli praktizējošs grāmatvedis bez personāla;
- individuāli praktizējošs grāmatvedis ar personālu; un
- firma ar 2–5 partneriem un personālu.

Turklāt 2. un 3. publikāciju sērijas daļā tiks pārrunāts [Kvalitātes kontroles rokasgrāmatā mazām un vidējām firmām](#) (trešais izdevums) aplūkotais Marsela Mūnija (Marcel Mooney) gadījums, lai ilustrētu pāreju no 1. SKKS uz KVS.

Visās šīs publikāciju sērijas diskusijās un ilustrācijās tiek pieņemts, ka mazās firmas sniedz revīzijas, pārbaudes un saistītos pakalpojumus. Arī tad, ja jūsu firma, piemēram, nesniedz revīzijas pakalpojumus, jūs varat savā KVS iekļaut 1. SKVS noteiktos kvalitātes mērķus un riskus, kas saistīti ar revīzijas uzdevumiem.

Publikāciju sērijā netiks aplūkoti jautājumi, kas saistīti ar firmām, kuras sniedz pakalpojumus biržā reģistrētām struktūrām vai darbojas firmu tīkla ietvaros, un tiek aplūkotās savrupas firmas, kas sniedz pakalpojumus privātām struktūrām. Firmu tīkla definīcija ir sniegta 1. SKVS, un arī ir noteiktas konkrētas prasības attiecībā uz firmām, kas darbojas firmu tīkla ietvaros vai sniedz tīkla firmu pakalpojumus. Ir svarīgi izprast, ka ne visi firmu tīkli ir vienādi, un, ja jūsu firma darbojas firmu tīkla ietvaros, šī publikāciju sērija jums var būt noderīga, tomēr jums ir jāizskata 1. SKVS sniegtās papildu prasības un norādījumi.

Tā kā šī ir pirmā no trīs daļām, tajā galvenā uzmanība ir pievērsta darba sākšanai. Tomēr, lai jūs varētu sagaidīt nākamās publikācijas un iegūtu izpratni par virzienu un kontekstu jūsu KVS ieviešanas plānam, [A pielikumā](#) ir sniegts nākamo divu daļu kopsavilkums.

Firma, kurā ir 2–5 partneri, var apsvērt, kādu ietekmi KVS novērtēšana atstās uz to personu produktivitātes novērtējumu, kurām ir uzticētas vadošās lomas un pienākumi firmas KVS kontekstā. KVS novērtēšana ir aplūkota 3. daļā, bet, var būt noderīgi jau iepriekš apsvērt, kurām personām būtu jāpiešķir attiecīgās pienākumi un atbildības jomas.

PUBLIKĀCIJU SĒRIJA PAR KVALITĀTES VADĪBU: IEVIEŠANA MAZĀS FIRMĀS

1. daļa	Darba sākšana	Pienācis laiks sagatavoties jauno kvalitātes vadības standartu ieviešanai
2. daļa	Atbildes pasākumu izstrāde	Otrajā daļā tiks plašāk aplūkotas šādas tēmas: <ul style="list-style-type: none">• jūsu kvalitātes mērķu noteikšana;• kvalitātes risku izvērtēšanas procesa pabeigšana;• esošu (vai jaunu) atbildes pasākumu (politikas un/vai procedūras, vai “kontroles pasākumi”) noteikšana; un• KVS ieviešana, dokumentēšana un informēšana par to.
3. daļa	Uzraudzība un trūkumu novēršana	Trešajā daļā tiks aplūkoti jūsu KVS uzraudzības un trūkumu novēršanas pasākumi.

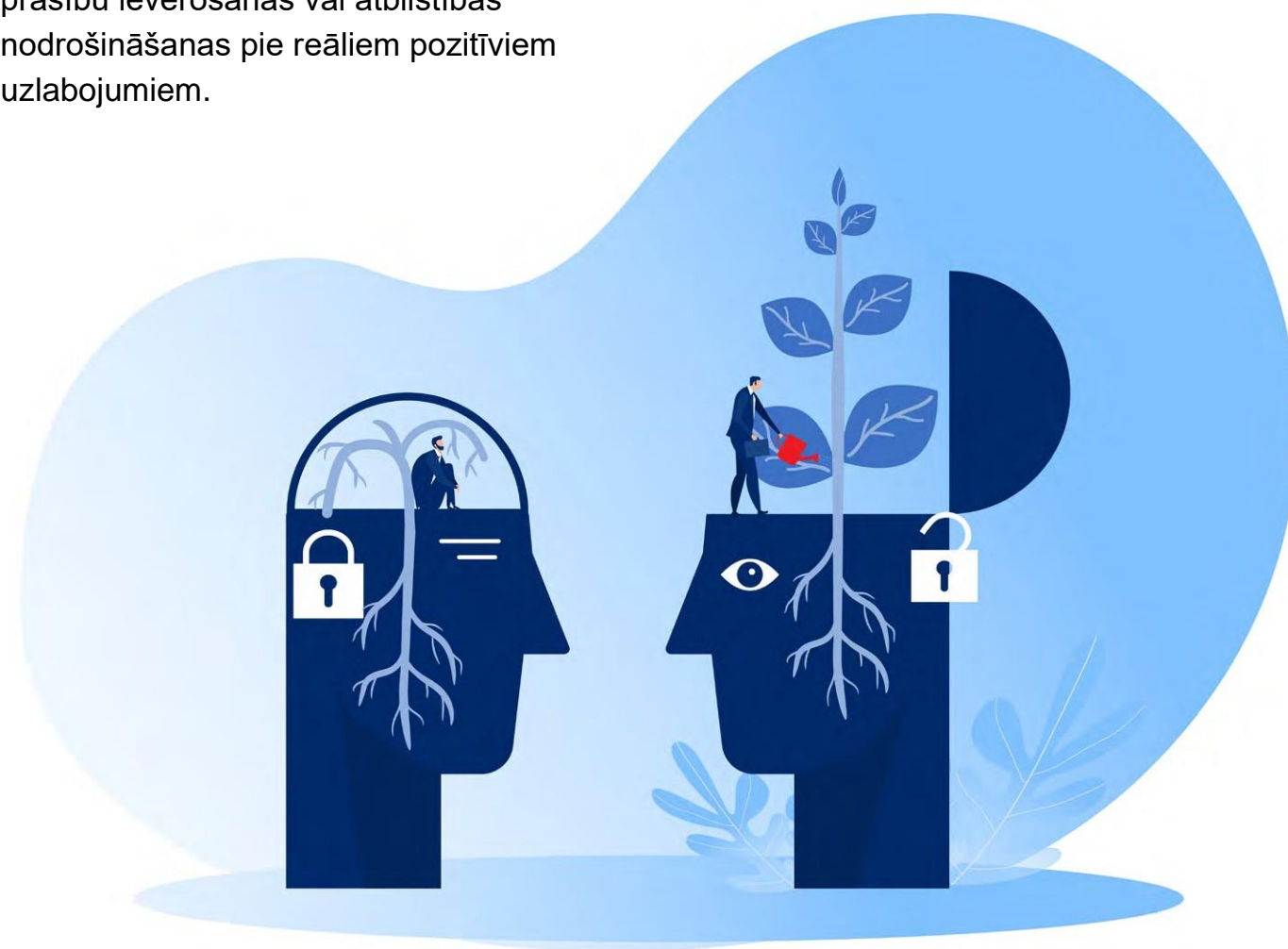
Šīs publikāciju sērijas mērķis ir palīdzēt ieviest jaunus kvalitātes vadības standartus, taču iepazīšanās ar tās saturu neaizstāj standartu lasīšanu. Praktizējošiem grāmatvežiem šī publikāciju sērija jāizmanto, ņemot vērā profesionālo spriedumu un savas firmas faktus un apstākļus. Sniegtie piemēri nav izsmeļoši un ir iekļauti ilustratīviem nolūkiem. IFAC atsakās no jebkāda veida iespējamās tiešas un netiešas atbildības vai saistībām, kādas varētu rasties šīs publikāciju sērijas izmantošanas un prasību piemērošanas rezultātā.

DOMĀŠANAS VEIDA MAINA

Jūsu firmas KVS ieviešanas procesā viens no galvenajiem nosacījumiem ir izprast, kādas ir jūsu firmas vajadzības un kā var izmantot jau esošās kvalitātes vadības sistēmas elementus. Lai to noteiktu, ir jāveic rūpīga analīze, apzinoties, ka iespējams, būs jāmaina domāšanas veids jūsu firmā. Īstenojot kvalitātes vadības standartos noteiktos pasākumus, jūsu firmā, iespējams, jau ir izstrādātas un dokumentētas attiecīgas politikas un procedūras (rezultāti), pamatojoties uz rokasgrāmatā sniegtajiem norādījumiem. Stājoties spēkā pārskatītajiem standartiem, uzmanība pastiprināti tiek pievērsta nevis statistiska dokumentu kopuma noteikšanai, bet gan kvalitātes vadības procesam, kas tiek īstenots nepārtraukti.

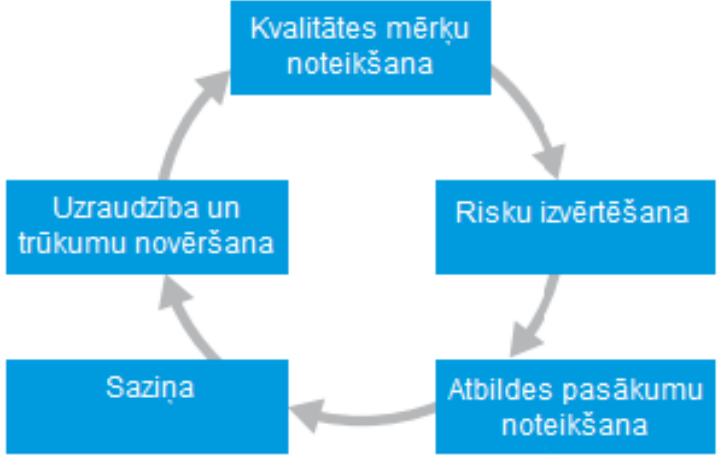
Nav nekādu šaubu par to, ka profesionālo pakalpojumu kvalitāte ir jānodrošina, tāpat kā nav šaubu par to, ka jūsu firma to nodrošina arī šobrīd! Šai profesijai vienmēr ir bijusi vadošā loma sabiedrības interešu aizsardzībā un pastāvīgos centienos nodrošināt kvalitāti. Turklāt daudzas firmas jau pašlaik izmanto uz risku balstītu pieeju kvalitātes vadībai. Tomēr jaunums ir tas, ka tagad, lai izpildītu 1. SKVS prasības, uz risku balstīta pieeja kvalitātes mērķu sasniegšanai ir obligāta prasība, kā arī obligāta prasība ir procesa jeb "sistēmas" dokumentēšana.

Tiek sagaidīts, ka uz risku balstīta pieeja palīdzēs uzlabot jūsu firmas darbību un firmas darba uzdevumu izpildi! Proaktīva firmas vadības rīcība palīdzēs firmai pārvaldīt kvalitātes riskus un reaģēt uz tiem. Apzinoties šos ieguvumus, centieni izstrādāt un ieviest jūsu firmas KVS palīdzēs jums pāriet no formālas standartu prasību ievērošanas vai atbilstības nodrošināšanas pie reāliem pozitīviem uzlabojumiem.

Piemērs domāšanas veida maiņai, kas jums varētu sniegt noderīgu ieskatu, ir 1. SKKS ieviešanas procesa salīdzinājums ar pašreizējā 1. SKVS ieviešanu.

1. SKKS ieviešana	1. SKVS ieviešana
Kvalitātes kontrole — koncentrēšanās uz rezultātu, t. i., rokasgrāmatas izveide.	Kvalitātes vadības sistēma — koncentrēšanās uz procesu, t. i., sistēmu, kas var ietvert vienu vai vairākas rokasgrāmatas.
Tālāk esošajā lineārajā procesa soļu vizualizācijā redzams, ka mērķis ir vērsts uz rezultāta gūšanu — politiku un procedūru izstrādi.	Tālāk esošajā lineārajā procesa soļu vizualizācijā redzams, ka process ir iteratīvs ne tikai ieviešanas gaitā, bet arī turpmāk nākotnē.
<div data-bbox="885 540 1849 626" style="background-color: #0070C0; color: white; padding: 5px; text-align: center;">Izpratnes iegūšana par 1. SKKS prasībām</div> <div data-bbox="885 651 1849 848" style="background-color: #0070C0; color: white; padding: 5px; text-align: center;">Profesionāla sprieduma pielietošana, pamatojoties uz konkrētiem firmas un tās darba uzdevumu apstākļiem, lai īstenotu kvalitātes vadības prasības</div> <div data-bbox="885 868 1849 955" style="background-color: #0070C0; color: white; padding: 5px; text-align: center;">Kvalitātes kontroles rokasgrāmatas (KK rokasgrāmata) izstrāde</div>	
Tālāk sniegts detalizēts skaidrojums par šo vizualizāciju, kuras mērķis ir veicināt domāšanas veida maiņu.	
<ul style="list-style-type: none"> Izpratnes gūšana par 1. SKKS prasībām un saistītajiem standartiem. Profesionāla sprieduma pielietošana atbilstoši konkrētiem firmas un tās darba uzdevumu apstākļiem, lai īstenotu prasības attiecībā uz kvalitātes kontroli finanšu pārskatu revīzijās un pārbaudēs, kā arī citos apliecinājuma un radniecīgo pakalpojumu uzdevumos. 	<ul style="list-style-type: none"> Izpratnes gūšana par 1. SKVS prasībām un saistītajiem standartiem. Profesionāla sprieduma pielietošana, pamatojoties uz konkrētiem firmas un tās darba uzdevumu veidu apstākļiem, lai: <ul style="list-style-type: none"> noteiktu kvalitātes mērķus; veiktu kvalitātes risku izvērtējumu (uz risku balstīta pieeja).
<ul style="list-style-type: none"> Politiku un procedūru izstrāde, galvenokārt, izmantojot bibliotēkās pieejamus dokumentus vai rokasgrāmatas paraugus. 	<ul style="list-style-type: none"> Atbildes pasākumu izstrāde (saskaņā ar politiku un/vai procedūrām), lai reaģētu uz kvalitātes riskiem KVS ietvaros.
<ul style="list-style-type: none"> Kvalitātes vadības rokasgrāmatas (KV rokasgrāmata) izstrāde atbilstoši firmas apstākļiem, izmantojot politikas un praktiskus palīgīdzekļus; bieži vien rokasgrāmatā iekļautie pamatprincipi un procedūras ir vispārīgas un nav saistītas ar kvalitātes mērķiem vai kvalitātes riskiem. 	<ul style="list-style-type: none"> Spriedumu un lēmumu (t. i., jūsu KVS izstrādes un atbilstības procesa) dokumentēšana. Sistēma vai process ir unikāli atbilstošs jūsu firmas apstākļiem. KVS ieviešana.
<ul style="list-style-type: none"> Saziņa tiek veikta, tomēr bieži vien tā ir neformāla. 	<ul style="list-style-type: none"> Paaugstinātas saziņas vajadzības gan firmā, gan, iespējams, ar ārējām personām, piemēram, pakalpojumu sniedzējiem.
<ul style="list-style-type: none"> Uzraudzība jānodrošina, kā aprakstīts KK rokasgrāmatā, un tā ir jānodrošina atsevišķi katrā darba uzdevumā. 	<ul style="list-style-type: none"> Stingrākas prasības attiecībā uz uzraudzības un trūkumu novēršanas prasību izstrādi pastāvīga sistēmas pilnveides procesa ietvaros, koncentrējoties uz KVS, nevis uz atsevišķiem darba uzdevumiem.

Jūsu firmā jau ir ieviestas politikas un procedūras, un bieži vien tās ir iekļautas rokasgrāmatās. Jūs JOPROJĀM varēsiet izmantot dažas no tām. Politikas un procedūras var būt dokumentētas vairākos avotos, piemēram, rokasgrāmatās, failos utt. Dažos gadījumos politikas un procedūras var pastāvēt neoficiāli un var nebūt dokumentētas. Jūs, visticamāk, secināsiet, ka politikas un procedūras jūsu firmā jau pastāv, jo īpaši jomās, kas saistītas ar darba uzdevumu izpildes kvalitātes riskiem. Būtu lietderīgi pārskatīt esošās politikas un procedūras un veikt “trūkumu analīzi”, kas sīkāk tiks aplūkota 2. daļā.

Tomēr ieteicams nesākt ar “jau esošo” dokumentu analīzi, jo tas var sašaurināt jūsu pārdomu un apsvērumu spektru attiecībā uz jūsu firmas iespējamajiem kvalitātes riskiem. Tā vietā veidojiet savas firmas KVS, balstoties uz jaunajiem standartiem (“uz risku balstīta pieeja”); varēsiet izmantot vai pēc vajadzības pārveidot esošās politikas un procedūras pēc tam, kad būsiet noteikuši firmas kvalitātes mērķus un identificējuši pārvaldāmos kvalitātes riskus.

Mainoties apstākļiem, laika gaitā mainīsies kvalitātes risku izvērtēšanas process un pati KVS kopumā. Uzlabotais uzraudzības un trūkumu novēršanas process nodrošina proaktīvu un iteratīvu pieeju, kas laika gaitā ļauj pilnveidot KVS kopumā.

Atcerieties, ka jūsu KVS, kā liecina tās nosaukums, ir “sistēma”, tāpēc nepietiks ar jau “gatavas rokasgrāmatas” ieviešanu.

KĀ PANĀKT ŠO DOMĀŠANAS VEIDA MAIŅU

Pirmais uzdevums ir iepazīties ar standartiem. Otrais uzdevums ir saglabāt atvērtu attieksmi un veidot firmas KVS, pamatojoties uz kvalitātes mērķiem un kvalitātes riskiem, novērtējot un ņemot vērā jūsu firmas raksturīgās iezīmes un apstākļus.

ILUSTRĒTA DISKUSIJA

INDIVIDUĀLI PRAKTIZĒJOŠS GRĀMATVEDIS

“Es strādāju individuāli, un esmu jau noteicis augstus kvalitātes mērķus. Vai KVS izstrāde man tiešām sniegs kādu labumu?”

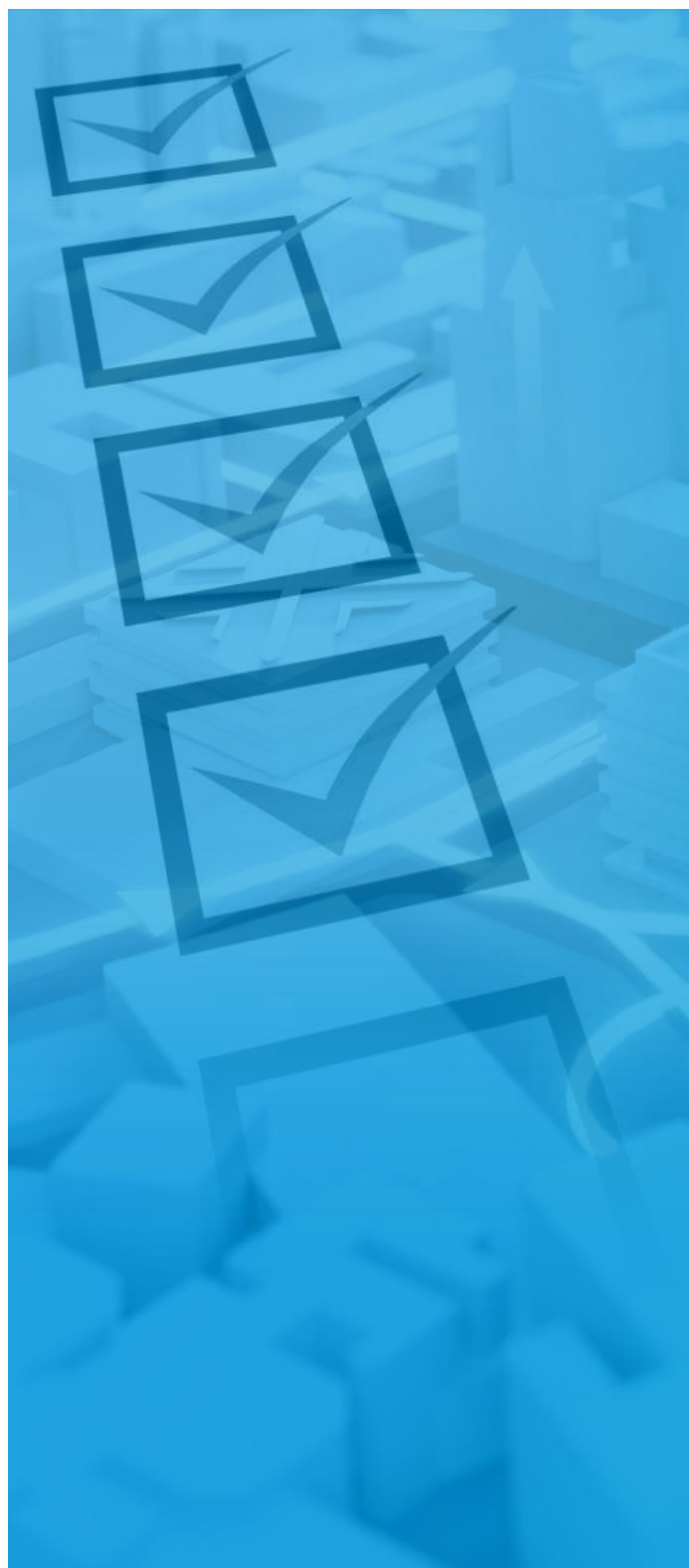
ATBILDE

KVS izstrādes, ieviešanas un uzraudzības process var sniegt ieguvumus jūsu firmai. Darbojoties individuāli, dažkārt jums var būt grūtāk pārvaldīt kvalitātes riskus. Kā individuāli praktizējošs grāmatvedis ar daudziem pienākumiem un savstarpēji konkurējošām prioritātēm jūs ne vienmēr varat veltīt laiku analīzei vai risku izvērtēšanai. Tas parasti noved vai nu pie tā, ka akceptējat kvalitātes riskus, tā kaitējot firmai, vai arī ierobežojat savas iespējas izvairīties no kvalitātes riskiem, uz kuriem varējāt reaģēt.

KVS izstrāde un uzturēšana liks jums regulāri veltīt laiku pārdomām par savas firmas kvalitātes mērķiem, kvalitātes riskiem un atbildes pasākumiem. Ja jūsu firmā ir darbinieki, jūsu KVS darbosies kā mehānisms, ko varat izmantot, lai plānotu regulāras pārrunas un saziņu ar darbiniekiem un motivētu viņus nodrošināt augstu kvalitāti.

DOMĀŠANAS VEIDA MAIŅA

Neuztveriet KVS kā politiku un procedūru kopumu. Domājiet par to kā par procesu, kas palīdz jūsu firmai noteikt kvalitātes mērķus, kvalitātes riskus un atbildes pasākumus.

KVS SNIEGTIE IEGUVUMI

KVS ļauj pareizi noteikt un izvērtēt kvalitātes riskus, kā arī izstrādāt, ieviest un īstenot atbilstošus un pielāgotus risinājumus. Jūsu KVS izstrāde, ieviešana un darbība (tostarp uzraudzība) būs saistīta ar noteiktām izmaksām, taču šīs izmaksas līdzsvaros uzlabota darba efektivitāte, drošības sajūta un pārliecība par to, ka kvalitātes mērķi ir sasniegti un kvalitātes riski tiek pārvaldīti.

Ir svarīgi atzīmēt, ka KVS uzdevums nav novērst kvalitātes riskus. Mērķis ir panākt saprātīgu pārliecību, jo absolūta pārliecība nav sasniedzama, ņemot vērā apstākli, ka saistītās izmaksas, mēģinot nodrošināt absolūtu pārliecību, būtu pārāk augstas. Tāpēc ir jāpielieto profesionāls spriedums, lai panāktu to, ka KVS ir praktiski pielietojama un pielāgota jūsu firmai.

Turpmākajā tabulā izklāstīti daži no ieguvumiem, ko sniedz KVS izstrāde saskaņā ar jaunajiem standartiem.

Apzināta un saskaņota izpratne par kvalitātes mērķiem palīdzēs īstenot firmas mērķus atbilstoši firmas vīzijai/misijai un stratēģijai.

Firmas darbiniekiem, ja tādi jūsu firmā ir, būs skaidra izpratne par to, kas no viņiem tiek sagaidīts kopumā un attiecībā uz darba uzdevumu izpildi.

Samazinās risks, ka netiks sasniegti kvalitātes mērķi un netiks nodrošināta sabiedrības interešu un jūsu firmas interešu aizsardzība un reputācija, kā arī samazinās iespējamās negatīvās sekas, kas saistītas ar tiesvedību un jebkādam regulatīvajām vai profesionālajām pārbaudēm.

KVS veicina nepārtraukta pilnveidošanās procesa īstenošanu firmas darbībā un darba uzdevumu izpildē.

Ja KVS ir izstrādāta saskaņā ar 1. SKVS, rezultātā noteiktās politikas un procedūras būs pielāgotas jūsu firmai un būs saprotamākas un vienkāršāk piemērojamas.

KVS nodrošina firmas darbības un darba uzdevumu izpildes konsekvenci.

Politikas vai procedūras, kas veicina un pastiprina konsultēšanās par sarežģītiem vai strīdīgiem jautājumiem nozīmīgo lomu un saistītos ieguvumus, var palīdzēt akcentēt kvalitātes nozīmi darbā.

Ieviešot stabilu sistēmu attiecībā uz lēmumu pieņemšanu par klientu attiecību un konkrētu uzdevumu akceptēšanu un turpināšanu, tiek veicināta jūsu firmas vispārējo principu īstenošana attiecībā uz kvalitāti un uzlabosies tās reputācija darbinieku, klientu un citu personu acīs.

PROJEKTA ĪSTENOŠANAS PLĀNA IZSTRĀDE

Spēkā stāšanās datums

KVS ir jāizstrādā un jāievieš līdz 2022. gada 15. decembrim (1. SKVS 13. punkts).

KVS novērtēšana ir jāveic viena gada laikā pēc 2022. gada 15. decembra, t. i., līdz 2023. gada 15. decembrim. (Šie jautājumi ir aplūkoti publikāciju sērijas 3. daļā.)

Pienākumu noteikšana

Lai gan šis solis īstenošanas plānā nav jāparedz kā pirmais, pienākumu sadalījumam ir svarīga loma, ja firmā ir vairāki partneri un darbinieki, kas uzņemsies noteiktās funkcijas.

1. SKVS 19. punktā noteikts, ka firmai ir jāizstrādā un jāievieš KVS un jānodrošina tās darbība. Tas nozīmē, ka firmai jāpieņem tiek piešķirta galīgā atbildība par KVS. Tomēr firma nav persona, kas var rīkoties, bet gan struktūra. Tāpēc 1. SKVS nosaka firmas pienākumu piešķirt atbildību par KVS un citiem ar to saistītiem aspektiem attiecīgām personām, un noteikt šo personu atbildību par tām piešķirtajām lomām.

Tālāk norādītas lomas un pienākumi, kas jāpiešķir šādām personām.

- **Galīgā atbildība** par KVS
- **Operatīvā atbildība** par KVS
- Operatīvā atbildība **par konkrētiem KVS aspektiem**
 - **Neatkarības** prasību ievērošana
 - Uzraudzība un trūkumu novēršana

Mazākā firmā galīgo atbildību par KVS var uzticēt vienai personai. Šī persona var arī uzņemt atbildību par visiem KVS aspektiem, tostarp operatīvo atbildību par KVS, neatkarības prasību ievērošanu, kā arī par uzraudzību un trūkumu novēršanu. Piemēram, ja jūs esat individuāli praktizējošs grāmatvedis, prasības, kas nosaka firmas organizatorisko struktūru un lomu, pienākumu un pilnvaru piešķiršanu, virzību, pārraudzību, pārskatīšanu un viedokļu atšķirību novēršanu, jūsu gadījumā var nebūt būtiskas.

Kad KVS ir ieviesta, tā darbojas kā iteratīvs process, savukārt sistēmas sākotnējo ieviešanu var uzskatīt par projektu ar noteiktu laika grafiku. Turpmāk sniegtajā diagrammā ir ilustrēts KVS izstrādes un īstenošanas plāns 2-5 partneru firmā, un to var modificēt atbilstoši jūsu firmas apstākļiem.

KAD	KO	KAS
KAD** jāpabeidz konkrētā darbība, lai ievērotu ieviešanas termiņu	Ieteicamā VEICAMĀ darbība	KAS to veiks (t. i., konkrēta persona, dažādi firmas darbinieki utt.)
1. SOLIS. Projekta vadītāja iecelšana	<p>Nosakiet projekta vadītāju, kurš veicinās projekta īstenošanu un noteiks laika grafiku. ("Projekta vadītājs")</p> <p>(Projekta vadītājs nav nepieciešams, ja esat individuāli praktizējošs grāmatvedis, kā arī tas var nebūt nepieciešams mazākā firmā).</p> <p><i>Komentāri. Projekta vadītājam nav obligāti jābūt tai pašai personai, kas ir atbildīga par KVS; tā ir persona, kas vada projektu un nodrošina tā virzību.</i></p>	Attiecīgā persona(-as)
2. SOLIS. Sagatavošanās	<p>Iepazīstieties ar informāciju un sagatavojieties procesam</p> <p><i>Komentāri. Šī darbība jāveic individuāli, pirms tiek sasaukta pirmā sanāksme.</i></p> <p><i>Lai varētu piedalīties firmas KVS izstrādē un īstenošanā, visām projektā iesaistītajām personām ir jāiepazīstas ar jauno standartu kopumu un visām piemērojamajām saistītajām īstenošanas vadlīnijām. Dokumentu, videomateriālu u.c. informācijas apjoms ir liels, tāpēc projektam ir jānosaka firmas darbinieku sagatavošanās un iepazīšanās ar informāciju kā prioritārs pasākums. Sarakstu sk. B pielikumā.</i></p> <p><i>Ieteicams pārliecināties, vai standartos sniegtās definīcijas ir visiem saprotamas, tāpēc pārrunu gaitā var noderēt C pielikumā sniegtā informācija un 1. SKVS terminu definīciju sadaļa.</i></p> <p><i>Projekta vadītājs var apsvērt iespēju izplatīt attiecīgos materiālus visām iesaistītajām personām vai izraudzīties koplietojamu elektronisko mapī, kas pieejama iekšēji firmā vai failu koplietošanas vietā.</i></p>	Visas attiecīgās personas

** Tas, KAD šie jautājumi tiek izskatīti, ir atkarīgs no firmas vajadzībām. Lielākā daļa ieviešanas pasākumu jāpabeidz 2022. gada 3. ceturksnī; spēkā stāšanās datums ir 2022. gada decembris.

KAD

3. SOLIS. 1. sanāksme

4. SOLIS.
2. sanāksme — lomu un pienākumu sadale

KO

1. Sanāksme, kuras mērķis ir apmainīties viedokļiem par kvalitātes mērķiem (koncentrējoties uz konkrētiem kvalitātes mērķiem, kas izklāstīti 1. SKVS).
2. Identificējiet riskus, kas traucē sasniegt šos mērķus, pēc tam izvērtējiet tos, lai noteiktu, kuri no tiem ir kvalitātes riski.
(Individuāli praktizējošs grāmatvedis šajā posmā pārdomā situāciju individuāli.)

Komentāri. Pārrunu gaitā ir svarīgi iegūt pilnīgu izpratni par jūsu firmu.

Sākotnējais apspriešanas process būs produktīvāks, ja tā sākumā tiek aplūkoti kvalitātes mērķi, tomēr saglabājiēt atklātu diskusiju par to, kādas problēmas var rasties šo kvalitātes mērķu īstenošanā.

Šajā sanāksmē piedalās visi dalībnieki, pirms tiek sadalītas lomas un pienākumi, lai mudinātu iesaistīties visu vadības grupu, nevis “piešķirtu” pienākumus atsevišķiem cilvēkiem, bez izpratnes, kas tieši ir nepieciešams.

Piešķiriet ar KVS saistītās lomas un pienākumus. Jo lielāka un sarežģītāka ir jūsu firma, jo vairāk lomu un pienākumu dažādām personām var būt nepieciešams piešķirt.
(Ja esat individuāli praktizējošs grāmatvedis bez personāla, jums šajā brīdī nav jārīko sanāksme vai citādi jārīkojas.)
Ja firmā ir 2–5 partneri un lomas tiks sadalītas starp attiecīgajām personām, nemiet vērā, ka KVS novērtēšanas procesā tiks veikts arī attiecīgo personu, kurām piešķirtas šīs lomas un pienākumi, darba novērtējums. Fakts, ka tiks veikts darba novērtējums, ir ļoti svarīgs, un šie aspekti tiks aplūkoti 3. daļā.

Komentārs. Lomu piešķiršanas procesu var būt lietderīgi pabeigt jau pirmajā sanāksmē.

KAS

Attiecīgā persona(-as)

Visas attiecīgās personas
Padoms. Ieteicams iesaistīt visas atbilstošās personas jau projekta sākuma posmā, lai apkopotu visu iesaistīto personu viedokļus un panāktu vienošanos par galīgās KVS principiem. Izvairieties no kārdinājuma deleģēt izstrādi vienai personai.

KAD	KO	KAS
5. SOLIS. Informācijas apkopošana	Apkopojiet dokumentāciju par spēkā esošajām politikām un procedūrām, kas attiecas uz kvalitātes riskiem (tostarp esošo kvalitātes nodrošināšanas rokasgrāmatu, personāla rokasgrāmatu, IT rokasgrāmatu u. c.), ja pastāv.	Attiecīgā persona(-as)
6. SOLIS. 3. sanāksme	Saskaņojiet pašreizējo politiku/procedūras un izstrādājiet atbildes pasākumus uz identificētajiem kvalitātes riskiem. <i>Komentārs. Tiks pārrunāts 2. daļā.</i>	Visas attiecīgās personas
7. SOLIS. 4. sanāksme	Pabeidziet KVS dokumentācijas izstrādi, tostarp īstenošanas procesu, lai KVS būtu ieviesta pirms spēkā stāšanās datuma 2022. gada decembrī. Ja firmā ir personāls, apziņojiet visus darbiniekus un pēc vajadzības plānojiet apmācības. <i>Komentārs. Tiks pārrunāts 2. daļā.</i>	Attiecīgā persona(-as)
8. SOLIS. 5. sanāksme	Kvalitātes riski un atbildes pasākumi saistībā ar uzraudzības un trūkumu novēršanas procesu tiek identificēti un saskaņoti 4. sanāksmes gaitā, tomēr pirms izvērtējuma veikšanas būtu jāsaņem sīkāka informācija par uzraudzības pasākumu plānu un īstenošanu. Atbildes pasākumi un uzraudzības pasākumu īstenošana jāuzsāk no 2022. gada 15. decembra. <i>Komentārs. Tiks pārrunāts 3. daļā. KVS novērtējums ir jāveic viena gada laikā pēc 2022. gada 15. decembra. ** To, kad šie jautājumi tiks izskatīti, firma nosaka atkarībā no tās vajadzībām. Lielākā daļa ieviešanas pasākumu tiks pabeigti 2022. gada 3. ceturksnī, un spēkā stāšanās datums ir 2022. gada decembris.</i>	Visas attiecīgās personas

IEVADS LOMU UN PIENĀKUMU SADALĒ

Pēc iepazīšanās ar kvalitātes vadības sistēmas prasībām un saistītajiem profesionālajiem standartiem nākamais uzdevums ir noteikt, kā tiks sadalītas lomas un piešķirti pienākumi, kā norādīts tālāk.

- **Individuāli praktizējošs grāmatvedis** — atbildība gulstas uz jums, bet, iespējams, būs jāiesaista citas personas, ja jūs noteiktās jomās izmantojat ārpalpojumu sniedzējus (“pakalpojumu sniedzēji”) vai ja attiecībā uz konkrētiem jūsu prakses darba kvalitātes kontroles aspektiem ir nepieciešams ieviest noteiktus pasākumus, ja tas vēl nav izdarīts.
- **Firma ar partneriem un personālu** — galīgā atbildība tiek uzticēta vienai personai (parasti tas ir izpilddirektors/vadošais partneris), taču KVS izstrādē noteiktas lomas ieteicams uzticēt dažādām personām. Ja nepieciešams, galīgo atbildību var uzticēt firmas partneru valdei (vai līdzvērtīgai struktūrai).

Lomas un pienākumi, kas firmā ir jāuztic konkrētām personām

Personām, kurām uzticēti šie pienākumi, ir nepieciešama atbilstoša pieredze, zināšanas, laika resursi, ietekme un pilnvaras.

28.b)–28.c) punktā ir noteikti kvalitātes mērķi, par kuriem ir atbildīga firmas vadība, kuras pienākums ir arī apliecināt apņemšanos nodrošināt kvalitāti savā rīcībā un darbībās.

Galīgā atbildība par KVS

- Firmas izpilddirektors (vai līdzvērtīga amatpersona), vadošais partneris (vai līdzvērtīga amatpersona) vai, ja nepieciešams, partneru valde (vai līdzvērtīga struktūra).
- Jābūt izpratnei par 1. SKVS (18. punkts).
- Galīgā atbildība par 1. SKVS mērķu īstenošanu firmā.
- Atbildība par novērtēšanu un secinājumu izdarīšanu par to, vai KVS nodrošina KVS mērķu īstenošanu; šis aspekts ir svarīgs, lai nodrošinātu tiešu atbildību par KVS (53.–54. punkts).

Operatīvā atbildība par KVS

- Nepieciešama izpratne par 1. SKVS (18. punkts).
- Atbildība par KVS izstrādi, īstenošanu un darbību.

Operatīvā atbildība par konkrētiem KVS aspektiem

- Neatkarības prasību ievērošana
 - Atbildība par visu ar neatkarību saistīto jautājumu uzraudzību (A36. punkts).
- Uzraudzības un trūkumu novēršanas process
 - Atbildība par uzraudzības un trūkumu novēršanas pasākumu uzraudzību.
 - Darbības saistībā ar trūkumu novēršanu un informēšana par jautājumiem saistībā ar uzraudzību un trūkumu novēršanu (43.–44. un 46. p.).
- Citi specifiski aspekti, ko nosaka firma.

IEVADS PAR KVALITĀTES MĒRĶIEM

1. SKVS nosaka konkrētus kvalitātes mērķus attiecībā uz dažādiem firmas KVS komponentiem, lai būtu skaidrs, kādi rezultāti firmai jāsasniež, lai KVS darbotos efektīvi. Jūsu firmai ir jānosaka kvalitātes mērķi attiecībā uz šādiem 1. SKVS norādītiem komponentiem, ņemot vērā jūsu firmas specifisko kontekstu:

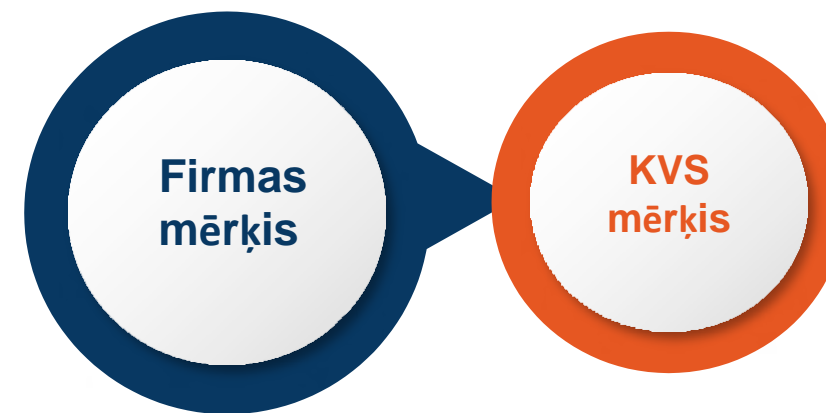
- pārvaldība un vadība;
- atbilstošās ētikas prasības;
- klientu attiecību un īpašu darba uzdevumu akceptēšana un turpināšana;
- darba uzdevuma izpilde;
- resursi; un
- informācija un saziņa.

Tomēr noteiktos apstākļos konkrēts kvalitātes mērķis vai tā aspekts var nebūt būtisks jūsu firmas kontekstā vai, ņemot vērā firmas vai darba uzdevuma veidu un raksturīgās iezīmes, var nākties noteikt papildu kvalitātes mērķus vai to aspektus.

Ir svarīgi apsvērt iespējamus papildu kvalitātes mērķus papildus 1. SKVS noteiktajiem, taču netiek sagaidīts, ka jauni kvalitātes mērķi tiks noteikti plašā mērogā.

Visiem partneriem ir jāapkopo informācija par darba uzdevumiem no jūsu firmas tīmekļa vietnes, firmas apdrošināšanas polises, klientu sarakstiem, kā arī nedokumentēta informācija, un šī informācija ir jāpārrunā sanāksmes gaitā.

1. SKVS mērķis (1. SKVS 14. punkts)

**Kvalitātes mērķu īstenošana
sniedz firmai pamatotu
pārliecību, ka tiek īstenoti KVS
mērķi.**

Avots: IAASB 1. SKVS Pirmreizējās ieviešanas rokasgrāmata

Kvalitātes mērķi

Pārvaldība un vadība

Atbilstošās
ētikas prasības

Darba
uzdevumu
akceptēšana un
turpināšana

Darba
uzdevuma
izpilde

Resursi

Informācija un saziņa

Kvalitātes mērķi sīkāk ir aplūkoti [D pielikumā](#).

Piezīme. Mazā firmā situācija, kad tiek noteikti papildu kvalitātes mērķi, kas nav minēti 1. SKVS, būs sastopama reti, kā arī nav jānosaka apakšmērķi.

Ņemiet vērā, ka risku izvērtēšanas/uzraudzības un trūkumu novēršanas komponenti neietver kvalitātes mērķus, jo tie abi ir procesi.

IEVADS PAR RISKU IZVĒRTĒŠANAS PROCESU

1. SKVS nosaka firmas pienākumu izvērtēt dažādus nosacījumus, notikumus, apstākļus, darbības vai nepietiekamu rīcību. Jūs labi pārzināt notiekošo savā firmā, un šis uzdevums var būt vienkārši izpildāms, taču viedokļu apmaiņa par šiem jautājumiem un to dokumentēšana ir jāveic, lai palīdzētu jums izstrādāt firmas apstākļiem pielāgotu KVS. Lai strukturētu risku izvērtēšanas procesu, jāņem vērā šādi nosacījumi:

- firmas sarežģītība un operatīvās darbības iezīmes;
- firmas stratēģiskie un operatīvie lēmumi un darbības, uzņēmējdarbības procesi un biznesa modelis;
- vadībai raksturīgās iezīmes un vadības stils;
- firmas resursi, tostarp pakalpojumu sniedzēju nodrošinātie resursi;
- normatīvās prasības, profesionālie standarti un vide, kurā firma darbojas;
- firmas veikto darba uzdevumu veidi un sniedzamie ziņojumi;
- struktūru veidi, kuru vajadzībām tiek veikti darba uzdevumi.

IAASB publicētajā [1. SKVS Pirmreizējās ieviešanas rokasgrāmātā](#) ir iekļauta detalizēta tabula, kurā apkopoti risku izvērtēšanas procesā vērā ņemamie faktori, kā arī sniegti ieviešanas norādījumi, kas jums varētu būt noderīgi.

Nav jādokumentē apsvērumi saistībā ar **katru** nosacījumu, notikumu, apstākli, darbību vai nepietiekamu rīcību, kas varētu izraisīt kvalitātes risku. Dokumentējot kvalitātes riskus var norādīt piešķirtā kvalitātes riska vērtējuma pamatojumu, t. i. riska rašanās iespējamību un tā ietekmi uz firmas spēju īstenot kvalitātes mērķus.

Ieteicams dokumentēt kvalitātes mērķu noteikšanas, kvalitātes risku identificēšanas un izvērtēšanas procesu un analīzi, kā arī atbildes pasākumus uz šādiem riskiem. Tas sniegs informāciju par pamatojumu firmas lēmumiem saistībā ar KVS izstrādi. Šādā dokumentācijā var iekļaut sanāksmes darba kārtību un protokolus utt.

MĒROGOJAMĪBA

Saskaņā ar 1. SKVS firmai ir jāizstrādā, jāievieš un jāizmanto KVS atbilstoši firmas un tās veikto darba uzdevumu veidam un apstākļiem. Izstrādājot, ieviešot un īstenojot KVS, ir jāpielieto profesionāls spriedums, un attiecīgie spriedumi ir jādokumentē.

Mērogojamības un pielāgošanas vadlīnijas ir iestrādātas 1. SKVS prasībās vairākos veidos, kā norādīts tālāk.

Kvalitātes mērķu pamatā ir sasniedzamais rezultāts, un jūs nosakāt, kā sasniegt kvalitātes mērķus.

Kvalitātes riski ir pielāgoti jūsu firmai. Identificējot un izvērtējot kvalitātes riskus, jūsu galvenais uzdevums ir gūt izpratni par nosacījumiem, notikumiem, apstākļiem, darbībām vai nepietiekamu rīcību, kas ir saistīta ar firmas un tās veikto darba uzdevumu raksturīgajām iezīmēm un apstākļiem.

Obligāto atbildes pasākumu skaits ir ierobežots, un no jūsu firmas tiek sagaidīts, ka tā saviem spēkiem izstrādās un īsteno atbildes pasākumus, pamatojoties uz kvalitātes riskiem.

Prasības uzraudzības un trūkumu novēršanas jomā nosaka to, kādas prasības jūsu firmai ir jāievieš attiecībā uz uzraudzību un trūkumu novēršanu, un tas, kā jūsu firma īsteno šo procesu, ir jāpielāgo firmas apstākļiem.

(Avots: IAASB 1. SKVS Pirmreizējās ieviešanas rokasgrāmata — pārskatītā versija)

Šajā publikāciju sērijā standartu mērogojamība ir demonstrēta ar diskusijām un piemēriem.

A PIELIKUMS: IESKATS PUBLIKĀCIJU SĒRIJĀ

Šajā pielikumā sniegts neliels ieskats par 2. un 3. daļas saturu, lai, uzsākot ieviešanu, jūs varētu gūt zināmu ieskatu par turpmākajiem soļiem.

2. daļa — detalizēta ieviešanas plāna izstrāde

Šajā daļā padziļināti aplūkots, kā mazās firmas tiek izstrādāts detalizēts ieviešanas plāns, tostarp aplūkoti tālāk norādītie aspekti.

Kā pielietot profesionālu spriedumu, izstrādājot, ieviešot un izmantojot firmas KVS. Piemēram, dažas no politikām un procedūrām var īstenot tieši darba uzdevuma līmenī (sk. 220. SRS (Pārskatīts), [Kvalitātes vadība finanšu pārskatu revīzijā](#)).

Pārskats par KVS galvenajiem komponentiem.

Pārvaldība un vadība. Kā iedibināt vidi un kultūru, kas atbalsta KVS. Firmas vadības pienākumi un atbildība par kvalitāti. Partneru un darbinieku iesaistīšana procesā. Galīgās atbildības piešķiršana (individuāli praktizējošiem grāmatvežiem šis process ir vienkāršāks).

Atbilstošās ētikas prasības. Kā noteikt kvalitātes mērķus attiecībā uz pienākumu izpildi saskaņā ar atbilstošajām ētikas prasībām.

Klientu attiecību un īpašu darba uzdevumu akceptēšana un turpināšana. Kā noteikt kvalitātes mērķus attiecībā uz firmas spriedumiem par to, vai akceptēt vai turpināt attiecības ar klientu vai konkrētu darba uzdevumu. Ietver finanšu (piemēram, honorāri un firmas peļņa) vai operatīvās (piemēram, izaugsme vai stratēģiskais virziens) prioritātes.

Darba uzdevuma izpilde. Kā firma nosaka mērķus attiecībā uz kvalitātes nodrošināšanu darba uzdevumu izpildē. Tas attiecas uz darba uzdevuma grupas izpratni par tās pienākumiem un to izpildi, kā arī uz atbildīgo partneru vispārējo atbildību par kvalitātes vadību un nodrošināšanu.

Resursi. Kā noteikt kvalitātes mērķus attiecībā uz pienācīgu un savlaicīgu resursu iegūšanu, izveidi, izmantošanu, uzturēšanu un piešķiršanu. Ietver apsvērumus saistībā ar personāla, tehnoloģiskajiem un intelektuālajiem resursiem, kas nepieciešami KVS darbībai un darba uzdevumu izpildei.

Informācija un saziņa. Kā noteikt kvalitātes mērķus attiecībā uz informācijas iegūšanu, ģenerēšanu vai izmantošanu saistībā ar KVS un savlaicīgu informācijas paziņošanu firmā un ārējām personām.

A PIELIKUMS: IESKATS PUBLIKĀCIJU SĒRIJĀ (turpinājums)

3. daļa — uzraudzība un trūkumu novēršana

Šajā daļā aplūkoti tālāk norādītie jautājumi.

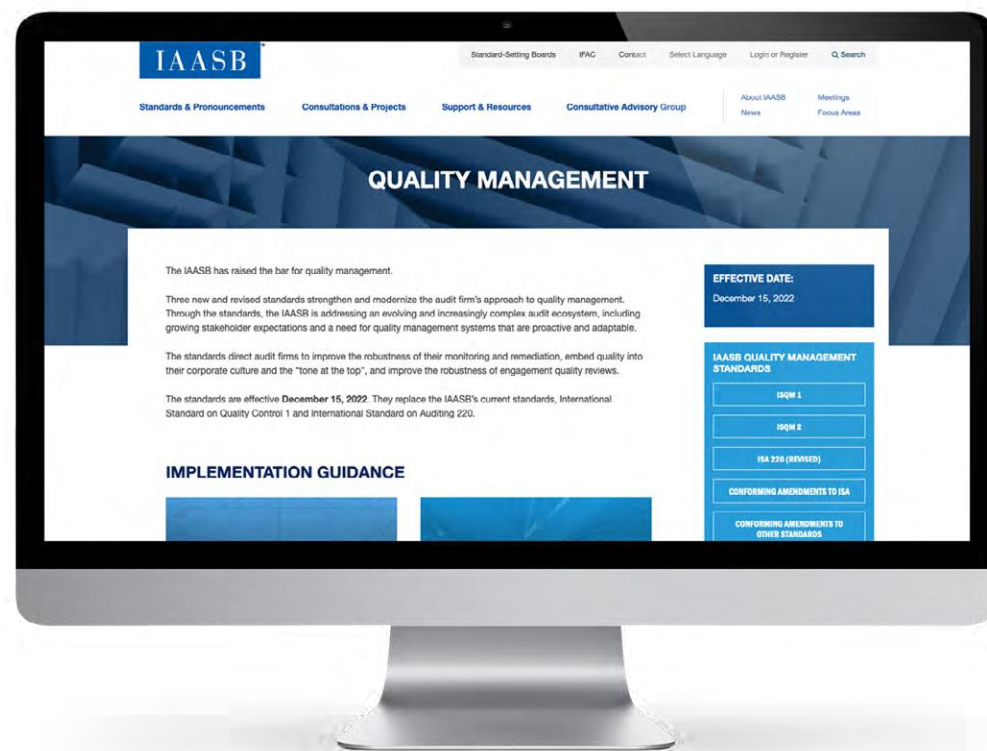
- Kā izstrādāt iekšējās uzraudzības pasākumus attiecībā uz KVS kopumā, lai nodrošinātu būtisku, uzticamu un savlaicīgu informāciju par KVS izstrādi, ieviešanu un darbību (pāreja no uzraudzības darba uzdevuma līmenī). Tiek akcentēts, ka uzlabotas uzraudzības un trūkumu novēršanas pasākumu atslēga ir proaktīva un iteratīva rīcība.
- Faktori, kas nosaka uzraudzības pasākumu veidu, laiku un apjomu — pabeigto uzdevumu pārbaudes. Uzraudzības pasākumus var īstenot regulāri un cikliski, taču tas var mainīties, pamatojoties uz citiem aspektiem, kas balstīti uz risku izvērtējumu, kā arī atkarībā no notiekošiem darba uzdevumiem.
- Uzraudzības pasākumu un tehnoloģiju/platformu darbības joma un tas, cik centralizēti tie tiks pielietoti kā daļa no pastāvīgas uzlabošanas atgriezeniskā cikla.
- Pārskatiet sistēmu, lai novērtētu tās rezultātus un noteiktu trūkumus. Jāizvērtē arī sistēmas trūkumu nopietnība un izplatība, tostarp trūkumu pamatcēloņi.
- Kā reaģēt uz konstatētajiem trūkumiem, tostarp:
 - izstrādāt un īstenot koriģējošus pasākumus konstatēto trūkumu novēršanai, reaģējot uz to pamatcēloņiem;
 - novērtēt, vai koriģējošie pasākumi ir pienācīgi izstrādāti, un, ja nav, veikt atbilstošus pasākumus;
 - novērtēt, vai koriģējošie pasākumi, kas tika īstenoti iepriekš, lai novērstu trūkumus, ir bijuši efektīvi, un, ja nav, veikt atbilstošus pasākumus;
- Kā nodrošināt saziņu par uzraudzības un trūkumu novēršanas procesu, tostarp noteikt, ar kurām personām ir jāsaņemas un kāda informācija ir jāsniedz.
- KVS novērtēšana viena gada laikā.

B PIELIKUMS: IEPAZĪŠANĀS AR INFORMĀCIJU UN RESURSI

1.

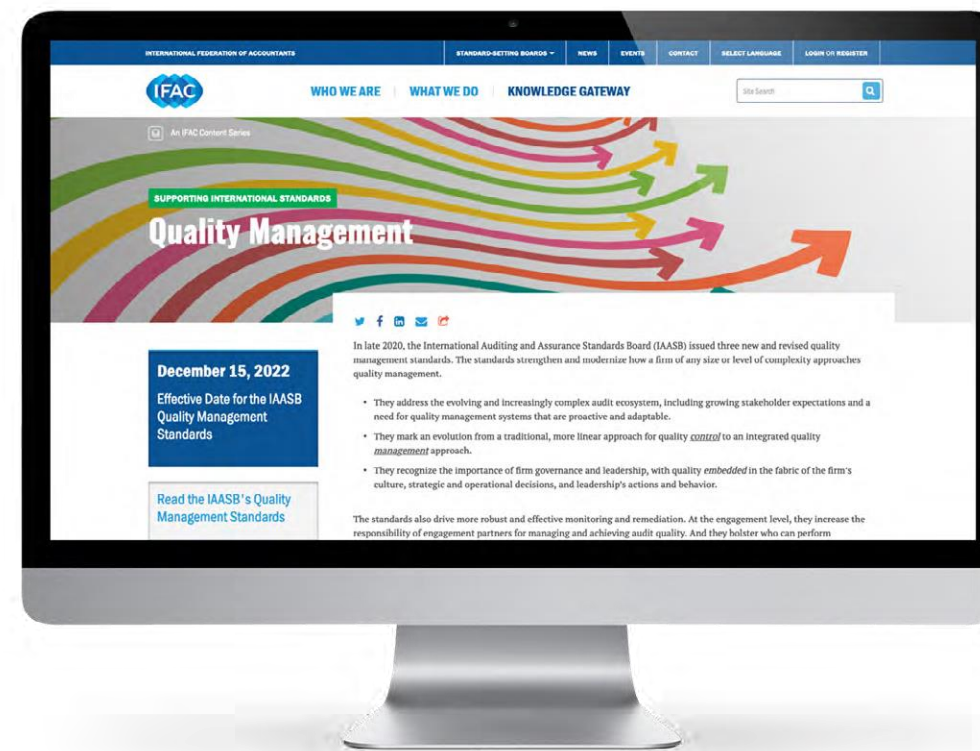
Izskatiet IAASB tīmekļa vietnē iaasb.org/quality-management pieejamos standartus.

Šajā tīmekļa vietnē ir iekļauti trīs standarti, kā arī pirmreizējās ieviešanas rokasgrāmatas un citi resursi.

2.

Apmeklējiet IFAC tīmekļa vietni ifac.org/qualitymanagement.

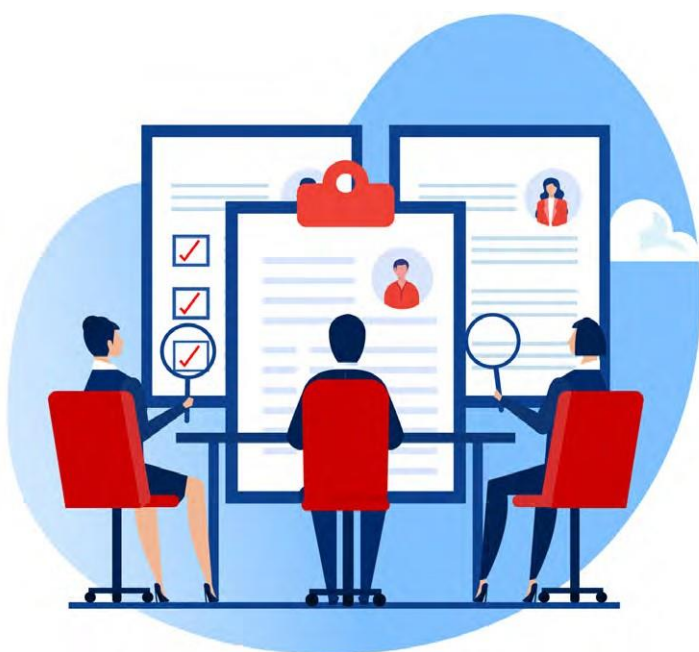
Šajā tīmekļa vietnē jūs atradīsiet dažādus resursus, kas jums palīdzēs izstrādāt jūsu firmas KVS ieviešanas plānu.

C PIELIKUMS: DEFINĪCIJAS

Tālāk tabulā ir iekļautas dažas 1. SKVS izmantotās definīcijas ar komentāriem. Plānošanas un dokumentēšanas procesā ir svarīgi izmantot standarta formulējumus.

Izvilks no 1. SKVS 16. punkta	Komentāri
1. SKVS kontekstā termini ir piešķirta šāda nozīme.	
i) Firma — praktizējošs grāmatvedis, līgumsabiedrība vai sabiedrība, vai cita profesionālu revidentu veidota struktūra vai līdzvērtīga publiskā sektora struktūra; (sk. .. A18 punktu)	Ņemiet vērā, ka jēdziens “firma” ir vispārīgs, un, ja esat individuāli praktizējošs revidents bez personāla, lasiet standartu, apzinoties, ka tas attiecas uz jums, bet ņemiet vērā tā mērogojamības iespējas.
j) Biržā reģistrēta struktūra/ juridiskā vienība — vienība, kura akcijas, pašu kapitāls vai parādi ir kotēti vai uzrādīti oficiāli atzītā fondu biržā vai tiek pārdoti saskaņā ar atzītas fondu biržas vai citas līdzvērtīgas iestādes regulējumu.	Šis jēdziens šajā publikāciju sērijā netiek aplūkots. Ja savā politikā norādāt, ka šādi klienti netiek akceptēti, lasot standartus, varat ignorēt jebkuru diskusiju, kas saistīta ar biržā reģistrētām struktūrām.
k) Tīkla firma — firma vai cita vienība, kas iekļauta firmu tīklā.	Šis jēdziens šajā publikāciju sērijā netiek aplūkots.
l) Tīkls — plaša struktūra, kas atbilst šādiem kritērijiem: (sk. .. A19 punktu) (i) ir vērsta uz sadarbību; un (ii) ir skaidri vērsta uz peļņas vai izmaksu sadalīšanu vai atrodas kopējā īpašumā, kontrolē vai pārvaldībā, izmanto vienotas kvalitātes vadības politikas un procedūras, vienotu firmas darbības stratēģiju, vienotu zīmola nosaukumu vai nozīmīgu daļu profesionālo resursu.	Šis jēdziens šajā publikāciju sērijā netiek aplūkots. Ja jūsu firma nav tīkla dalībnieks, lasot standartus, varat ignorēt jebkuru diskusiju, kas saistīta ar tīklu un tīkla firmām, un dokumentēt attiecīgo faktu, pārskatot/dokumentējot informāciju par firmas veidu.
o) Profesionāls spriedums — atbilstīgu apmācību, zināšanu un pieredzes pielietojums profesionālo standartu piemērošanas kontekstā, pieņemot informētus lēmumus par rīcību, kas ir atbilstoša izveidotai, ieviestai un izmantotai firmas kvalitātes vadības sistēmai.	Profesionālo spriedumu pielieto visās KVS procesa daļās. Šādu spriedumu dokumentēšana būtu jāiekļauj vispārējos dokumentēšanas principos.
p) Profesionālie standarti — IAASB izstrādātie darba uzdevumu standarti, kas definēti IAASB Priekšvārdā Starptautiskajiem kvalitātes vadības, revīzijas, apliecinājuma un radniecīgo pakalpojumu standartiem, un attiecināmās ētikas prasības.	Lasot standartus, ņemiet vērā, ka tie ietver attiecīgos darba uzdevumu standartus UN atbilstošās ētikas prasības.

Izvilums no 1. SKVS 16. punkta	Komentāri
q) Kvalitātes mērķi — sasniedzamie rezultāti attiecībā uz firmas kvalitātes vadības sistēmas komponentiem.	
r) Kvalitātes risks — risks, kam ir pamatota iespēja: (i) rasties; un (ii) atsevišķi vai kopā ar citiem riskiem negatīvi ietekmēt vienu vai vairāku kvalitātes mērķu īstenošanu.	Ņemiet vērā, ka jūs identificēsiet daudzus riskus, bet kvalitātes risks ir risks, kuram ir pamatota “varbūtība”, ka tas varētu rasties, un kuram būs pamatota “varbūtība”, ka tas negatīvi ietekmēs vienu vai vairākus kvalitātes mērķus.
v) Pakalpojumu sniedzējs (šī SKVS kontekstā) — persona vai organizācija ārpus firmas, kas nodrošina resursus, kas tiek izmantoti kvalitātes vadības sistēmā vai darba uzdevumu izpildē. Jēdziens “pakalpojumu sniedzēji” neattiecas uz firmas tīklu, citām tīkla firmām vai citām tīklā iekļautām struktūrām vai organizācijām. (Sk. A28 p., A105. p.)	Dažkārt mazos firmās piesaista pakalpojumu sniedzējus, piemēram, IT pakalpojumu sniedzējus, tehniskā atbalsta nodrošinātājus, uz laiku nolīgtus darbuņēmējus, lai palīdzētu veikt ar firmas pamatdarbību nesaistītus uzdevumus, utt. Standartā sniegtajai atsaucei uz pakalpojumu sniedzējiem ir nozīmīga loma, jo uz pakalpojumu sniedzējiem attiecas jūsu KVS komponenti. Apkopojot/dokumentējot savas firmas struktūru, norādiet pakalpojumu sniedzējus un pārskatiet ar tiem noslēgtos līgumus, lai izvērtētu, vai līgums atbilst kvalitātes nodrošināšanas mērķiem, kvalitātes riskiem un atbildes pasākumiem, un novērtētu, kā būtu nepieciešams mijiedarboties ar pakalpojumu sniedzēju.
w) Personāls — speciālisti, kas nav partneri; tostarp firmas nodarbināti eksperti.	Lai gan mazas firmas gadījumā ekspertu piesaistīšana ir maz ticama, ir jāņem vērā, ka, piemērojot standartus, firmas piesaistītie eksperti tiek uzskatīti par “personālu”.
x) Kvalitātes vadības sistēma — sistēma, ko firma izstrādā, ievieš un izmanto, lai iegūtu pietiekamu pārlicēbi, ka: (i) firma un tās personāls pilda savus pienākumus saskaņā ar profesionāliem standartiem un piemērojamajām normatīvajām prasībām un veic darba uzdevumus saskaņā ar šādiem standartiem un prasībām; un (ii) firmas vai atbildīgo partneru izsniegtie ziņojumi ir atbilstoši apstākļiem.	KVS sistēma!

D PIELIKUMS. KVALITĀTES MĒRĶI

1. SKVS noteiktie kvalitātes mērķi ir sakārtoti pa šādiem komponentiem:

1. Pārvaldība un vadība
2. Attiecināmās ētikas prasības
3. Klientu attiecību un konkrētu darba uzdevumu akceptēšana un turpināšana
4. Darba uzdevuma izpilde
5. Resursi — cilvēkresursi, intelektuālie resursi un tehnoloģiju resursi
6. Informācija un komunikācija

Iepazīstoties ar 1. SKVS saturu, jūs pamanīsiet, ka kvalitātes mērķi ir detalizēti raksturoti katrā no šīm 6 jomām. Ieteicams līdz minimumam samazināt šo mērķu izmaiņas, un mainīt tos tikai tad, ja kāds mērķis neattiecas uz jūsu firmu. Piemēram, ja neesat tīkla dalībnieks, visas attiecīgās atsauces varat dzēst. Šajā pielikumā sniegts konkrētas jomas iespējamās pārskatīšanas procesa piemērs.

Pārvaldība un vadība	
(1. SKVS 28. punkts un A55–A61 punkts) Izvilcums no standartiem	Standartos ir sniegti piemēri jautājumiem, kas veicina pārrunas (un dokumentēšanu), palīdzot iegūt izpratni par mērķiem. Modificējiet jautājumus atbilstoši savas firmas specifikai.
Firma nosaka šādus kvalitātes mērķus firmas pārvaldības un vadības procesu kontekstā, kas veido vidi, kurā tiek nodrošināts atbalsts kvalitātes vadības sistēmas darbībai: a) firma apliecina apņemšanos nodrošināt kvalitāti, veidojot firmas mēroga kultūru, kurā tiek atzīta un nostiprināta: (i) firmas loma sabiedrības interešu aizstāvībā, konsekventi nodrošinot darba uzdevumu kvalitāti; (ii) profesionālās ētikas, vērtību un attieksmes nozīmīgā loma; (iii) visu personāla darbinieku pienākums nodrošināt kvalitāti darba uzdevumu izpildē vai, darbojoties kvalitātes vadības sistēmas ietvaros, un personāla sagaidāmā rīcība; un (iv) kvalitātes nozīmīgā loma firmas stratēģiskajos lēmumos un darbībās, tostarp firmas finansiālo un operatīvo prioritāšu īstenošanā.	a) Apņemšanās nodrošināt kvalitāti <ul style="list-style-type: none"> • Ko kvalitāte nozīmē mūsu firmā? • Ko mūsu firmai nozīmē veikt darbu kvalitatīvi? • Kāda ir mūsu profesionālā ētika, vērtības un attieksme? • Kuras personas ir iesaistītas mūsu firmas darba uzdevumos un darbībās un kā šo personu veiktais darbs viņu pienākumu ietvaros ietekmē kvalitāti, ko mēs vēlamies nodrošināt? • Kā mēs varam nodrošināt, ka mūsu firmas ikdienas darbībā un tās stratēģiskajos lēmumos un pasākumos tiek ņemta vērā kvalitātes nozīmīgā loma?

Pārvaldība un vadība	
b) vadība ir atbildīga par kvalitātes nodrošināšanu;	<p>b) Vadības atbildība</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kādas ir vadības lomas, kas piešķirtas attiecīgām personām mūsu firmā? • Kā šīs personas pašlaik apliecina savu atbildību par darba kvalitāti, pildot savas attiecīgās vadības lomas un pienākumus?
c) vadība apliecina apņemšanos nodrošināt kvalitāti ar savu rīcību un darbībām;	<p>c) Kādas darbības un uzvedība apliecina mūsu apņemšanos nodrošināt kvalitāti? Ko mēs varētu darīt labāk vai vairāk dokumentētā veidā, lai apliecinātu mūsu apņemšanos nodrošināt kvalitāti?</p>
d) organizatoriskajai struktūrai, kā arī lomai, pienākumu un pilnvaru piešķiršanai ir jābūt tādai, lai tā atbalstītu firmas kvalitātes vadības sistēmas izstrādi, īstenošanu un darbību;	<p>d) Organizatoriskā struktūra</p> <ul style="list-style-type: none"> • Vai mums ir jāsaprot organizatoriskā shēma, kurā norādīti konkrētu personu pienākumi un lomas, nosaucot šos personu vārdus? • Vai mums jānosaka ierobežots termiņš piešķirtajām lomām?
e) resursu vajadzību, tostarp finanšu resursu, plānošanai, iegūšanai, piešķiršanai vai iedalīšanai jānotiek tādā veidā, kas veicinātu firmas apņemšanos nodrošināt kvalitāti.	<p>e) Resursu vajadzības</p> <p>Kā mēs plānojam un prioritizējam resursu vajadzības šādās jomās:</p> <ul style="list-style-type: none"> • finanses — budžets utt.; • cilvēkresursi — personāls utt.; • tehnoloģiskie resursi — piemēram, nepieciešamās un atjauninātās lietojumprogrammas; • intelektuālie resursi — piemēram, vai mēs darba uzdevumos izmantojam atbilstošus un atjauninātus rīkus?

D PIELIKUMS: KVALITĀTES MĒRĶI (turpinājums)

Ilustratīvos nolūkos kā piemēru minēsim kvalitātes mērķu izvilkumu no 1. SKVS ar iespējamām izmaiņām.

Darba uzdevuma izpilde — pārskatīts attiecībā uz individuālu praktizējošu grāmatvedi bez revīzijām vai personāla.

Darba uzdevuma izpilde (1. SKVS 31. p. un A67–A74 p.) Izvilkums no standarta	Pārskatīts
a) darba uzdevuma grupām ir jāiegūst izpratne par to pienākumiem saistībā ar darba uzdevumu un to pildīšanu, tostarp, attiecīgos gadījumos atbildīgajiem partneriem ir vispārējā atbildība par kvalitātes vadību un nodrošināšanu darba uzdevumā, kā arī pienākums pietiekami un atbilstīgi iesaistīties darba uzdevumā;	a) darba uzdevuma grupām praktizējošam revidentam ir jāiegūst pilnīga izpratne par saviem pienākumiem saistībā ar darba uzdevumu un to pildīšanu, tostarp, attiecīgos gadījumos atbildīgajiem partneriem ir vispārējā atbildība par kvalitātes vadību un nodrošināšanu darba uzdevumā, kā arī pienākums pietiekami un atbilstīgi iesaistīties darba uzdevumā.
b) darba uzdevuma grupas virzības un uzraudzības veidam, laikam un apjomam, kā arī veiktā darba pārskatīšanai ir jāatbilst darba uzdevuma raksturīgajām iezīmēm un apstākļiem, kā arī resursiem, kas piešķirti vai pieejami darba uzdevuma grupām; pieredzējušākiem darba uzdevuma grupas dalībniekiem jānodrošina mazāk pieredzējušu darba uzdevuma grupas dalībnieku darba virzība, uzraudzība un pārskatīšana;	b) darba uzdevuma grupas virzības un uzraudzības veidam, laikam un apjomam, kā arī veiktā darba pārskatīšanai ir jāatbilst darba uzdevuma raksturīgajām iezīmēm un apstākļiem, kā arī resursiem, kas piešķirti vai pieejami darba uzdevuma grupām; pieredzējušākiem darba uzdevuma grupas dalībniekiem jānodrošina mazāk pieredzējušu darba uzdevuma grupas dalībnieku darba virzība, uzraudzība un pārskatīšana;
c) darba uzdevuma grupām jāizdara atbilstīgi profesionāli spriedumi un, attiecīgu veidu darba uzdevumos jāpielieto profesionālā skepse;	c) darba uzdevuma grupām praktizējošam revidentam jāizdara atbilstīgi profesionāli spriedumi un, attiecīgu veidu darba uzdevumos jāpielieto profesionālā skepse;
d) jāveic konsultēšanās par sarežģītiem vai pretrunīgiem jautājumiem un jāīsteno secinājumi, par kuriem panākta vienošanās;	d) jākonsultējas par sarežģītiem vai pretrunīgiem jautājumiem un jāīsteno secinājumi, par kuriem panākta vienošanās;
e) jāinformē firma par viedokļu atšķirībām darba uzdevuma grupā vai starp darba uzdevuma grupu un darba uzdevuma kvalitātes pārraugu vai personām, kas veic darbības firmas kvalitātes vadības sistēmā, un šādas pretrunas ir jānovērš;	e) jāinformē firma par viedokļu atšķirībām, kādas rodas darba uzdevuma grupā vai starp darba uzdevuma grupu un darba uzdevuma kvalitātes pārraugu, ja tāds pastāv , vai personām, kas veic darbības firmas kvalitātes vadības sistēmā, un šādas pretrunas ir jānovērš;
f) darba uzdevumu dokumentācija jāgatavo savlaicīgi, pēc darba uzdevuma ziņojuma datuma, un jānodrošina tās pienācīga uzturēšana un glabāšana atbilstoši firmas vajadzībām un saskaņā ar normatīvajām prasībām, attiecināmām ētikas prasībām vai profesionālajiem standartiem;	f) darba uzdevumu dokumentācija jāgatavo savlaicīgi, pēc darba uzdevuma ziņojuma datuma, un jānodrošina tās pienācīga uzturēšana un glabāšana atbilstoši firmas vajadzībām un saskaņā ar normatīvajām prasībām, atbilstošajām ētikas prasībām vai profesionālajiem standartiem;
g) papildu kvalitātes mērķi (aprakstiet, ja tādi ir).	g) papildu kvalitātes mērķi (aprakstiet, ja tādi ir).

E PIELIKUMS: 1. SANĀKSMES DARBA KĀRTĪBA — KVALITĀTES MĒRĶU PĀRRUNĀŠANA

Lai gan turpmāk aprakstītas pārrunas, kas veiktas sanāksmes vai sanāksmes darba kārtības formātā, praktizējošs grāmatvedis nepieciešamības gadījumā var pielāgot šos ieteikumus, lai veicinātu dalīšanos ar viedokļiem un pārrunas ar personālu. Tāpat ir svarīgi izvērtēt, kuras personas piedalīsies sanāksmē par kvalitātes mērķiem; ņemiet vērā, ka šajā sanāksmē nevajadzētu iesaistīt tikai personas, kas ir iesaistītas apliecinājuma uzdevumu atbilstības nodrošināšanā, bet gan jāiesaista plaša loka profesionāļi, kas darbojas dažādās pakalpojumu jomās, kā arī ieguldījumu pārrunās par kvalitātes mērķiem firmā kopumā var sniegt arī administratīvais personāls.

Darba kārtība — 1. sanāksme

IEVADINFORMĀCIJA PAR SANĀKSMI.

Sanāksmes sākumā savstarpēji iepazīstiniet klātesošos un pārskatiet jautājumus saistībā ar atbildību par KVS gan stratēģiskā, gan operatīvā ziņā. **ATGĀDINIET** dalībniekiem, kāds ir sanāksmes mērķis (tas ir skaidri jādefinē atbilstoši firmas apstākļiem) un aplūkojiet tālāk norādītos aspektus.

1.

JAUTĀJIET, vai ir radušās kādas neskaidrības pēc sākotnējās iepazīšanās ar informāciju (sk. [B pielikumu](#)), un pārskatiet [C pielikumā](#) sniegtās definīcijas, lai nodrošinātu sanāksmē izmantojamās terminoloģijas konsekveni.

2.

JAUTĀJIET: Kā jūs definējat kvalitāti? Šis jautājums izraisīs atklātu diskusiju un sniegs zināmu ieskatu par firmas kultūru dažādu dalībnieku kontekstā. Tā arī iezīmēs kvalitātes mērķus, lai gan šī diskusija pēc būtības ir paredzēta kā vispārīga.

3.

PĀRSKATIET kvalitātes mērķus attiecībā uz šādiem 1. SKVS iekļautajiem komponentiem (sk. [D pielikumu](#)):

- pārvaldība un vadība;
- attiecīgās ētikas prasības;
- klientu attiecību un konkrētu darba uzdevumu akceptēšana un turpināšana;
- darba uzdevuma izpilde;
- resursi; un
- informācija un komunikācija.

Nosakiet, kuri kvalitātes mērķi ir būtiski firmai. Tiem būtu jāatbilst lielākajai daļai no 1. SKVS iekļautajiem mērķiem; nemainiet to formulējumu, ja vien mērķis nav piemērojams. Uzsvars uz to, ka nedrīkst mainīt vai svītrot atsevišķus vārdus, ir tāpēc, ka jebkuras izmaiņas var novest pie tā, ka jūs izstrādāsi KVS, kas neatbilst standarta prasībām.

4.

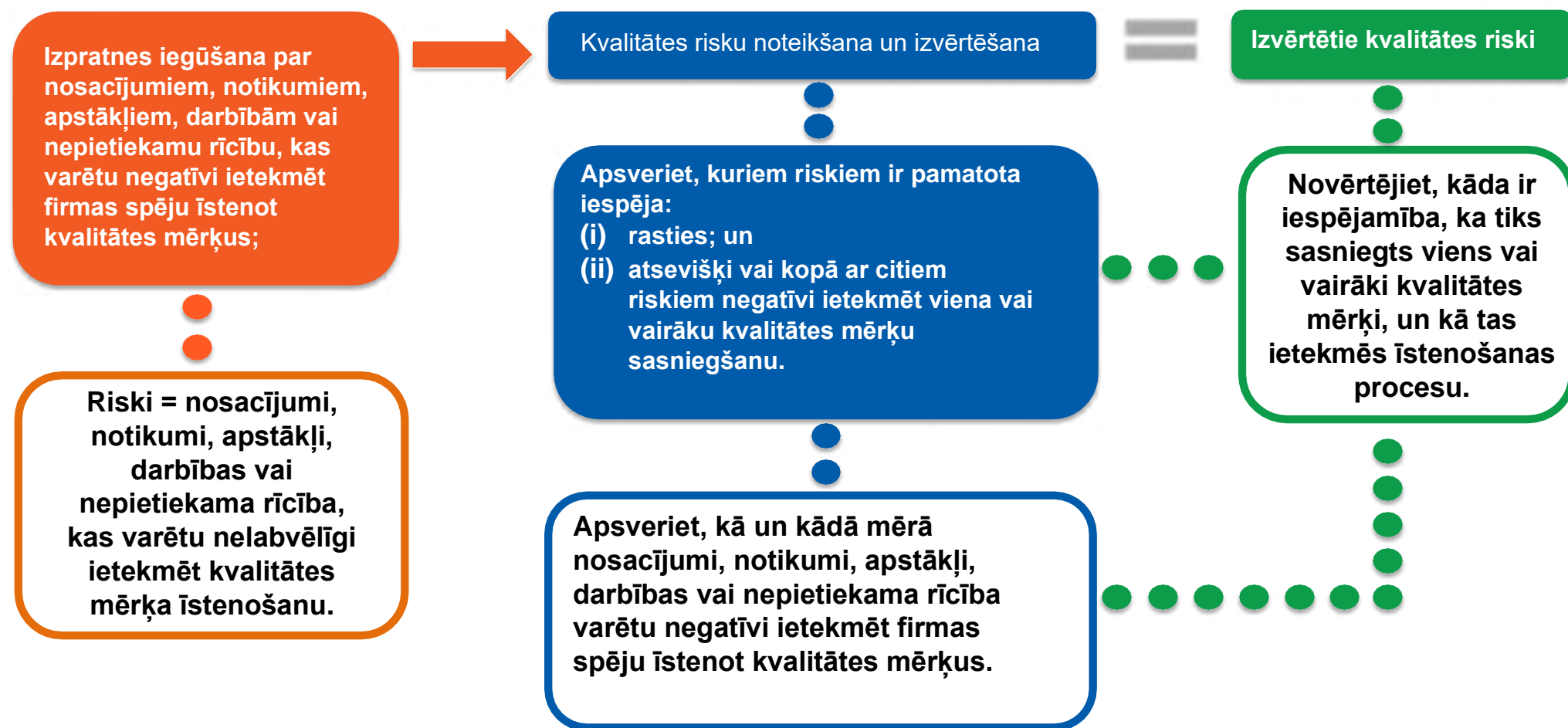
PĀRRUNĀJIET stratēģiju, kā veikt nākamās darbības vai izvērtēt kvalitātes riskus tā, lai šī stratēģija būtu pieņemama un tiktu atzīta par efektīvu. Daži var vēlēties pievērsties visiem kvalitātes mērķiem uzreiz, līdz pat atbildes pasākumu noteikšanai. Citiem var šķist, ka viņi vēlas vispirms aplūkot dažus mērķus kopā ar attiecīgajiem kvalitātes vadības riskiem, t.i., pievērsties tiem secīgi. Citi var vēlēties pievērsties jomām, kuras, viņuprāt, ir sarežģītākas (vai mazāk sarežģītas). Piemēram, dažas firmas vispirms pievērsas darba uzdevuma izpildes mērķiem, jo uzskata, ka šis komponents ir izstrādāts vislielākajā mērā. Nav vienas pareizās pieejas, un vienmēr ir vieta diskusijai. Pārrunas par izpildes secību arī atvieglo uzdevumu deleģēšanu, lai tas notiktu “pa daļām” pirms nākamās sanāksmes. Tomēr ieteicams ievērot piesardzību — process nedrīkst kļūt pārāk sadalīts, jo darbi daudzviet pārklājas, un daži atbildes pasākumi var aptvert vairākus mērķus.

**F PIELIKUMS:
2. SANĀKSME —
DARBA
KĀRTĪBA —
IEVADS PAR
KVALITĀTES
RISKU
IZVĒRTĒŠANU**

IZMANTOJIET tālāk esošo diagrammu, lai atgādinātu dalībniekiem, kā var noteikt un izvērtēt kvalitātes riskus.

KĀ FIRMĀ TIEK IDENTIFICĒTI UN IZVĒRTĒTI KVALITĀTES RISKI

1. SKVS nosaka procesu, kāds firmai ir jāievēro, nosakot un izvērtējot kvalitātes riskus, un tas ir šāds:

Avots: IAASB 1. SKVS Pirmreizējās ieviešanas rokasgrāmata

F PIELIKUMS.
2. SANĀKSME —
DARBA KĀRTĪBA —
IEVADS PAR
KVALITĀTES RISKU
IZVĒRTĒŠANU
 (turpinājums)

JAUTĀJIET: kādi rādītāji varētu liecināt, ka kvalitātes mērķi netiek sasniegti?

Ja šo jautājumu uzdodot sanāksmē, turpmāk sniegtajā tabulā ir ilustrētas dažas iespējamās atbildes, kas saistītas ar diviem komponentiem.

Komponents	Iespējamie indikatori	Iespējamie problēmu cēloņi
Darba uzdevuma izpilde	<p>Tiek konstatēts, ka finanšu pārskati ir sagatavoti ar būtiskām neatbilstībām</p> <p>Dokumentu pārbaudes un uzraudzības procesā tiek konstatēti trūkumi</p> <p>Tiesvedība</p> <p>Neapmierināts klients/sūdzības, kavēti termiņi</p> <p>Klienta zaudēšana</p>	<p>Vairāki darba uzdevumi vienlaicīgi, pārlietu plašs aktivitāšu spektrs</p> <p>Nepietiekama partneru iesaiste darba uzdevumā</p> <p>Darbinieku trūkums/kadru maiņa</p> <p>Klients kavē dokumentu iesniegšanas termiņu vai sniedz kļūdainu informāciju, sasteigta rīcība</p> <p>Jauni grāmatvedības/revīzijas standarti nav pienācīgi ieviesti/apmācība ir sasteigta</p> <p>Tehnoloģiskie vai intelektuālie resursi nav atjaunināti/trūkumi nav novērsti</p>
Darba uzdevuma akceptēšana	<p>Ar klientiem ir grūti strādāt vai viņi ne vienmēr sadarbojas, sniedzot informāciju</p> <p>Klienti ir ļoti jutīgi attiecībā uz darba samaksu un kavē maksājumus</p> <p>Uzskats, ka visi potenciālie klienti ir “labi klienti”, neņemot vērā īpašās zināšanas vai nozares specifiskos faktoros</p>	<p>Nav rūpīgi veikta klienta izpēte</p> <p>Spiediens samazināt izdevumus vai finansiāla spriedze un potenciāls neatkarības apdraudējums — var tikt pastiprināti izjusts atkārtotos darba uzdevumos</p> <p>Nepietiekama izpratne par jaunu nozari</p>

F PIELIKUMS.
2. SANĀKSME —
DARBA KĀRTĪBA —
IEVADS PAR
KVALITĀTES RISKU
IZVĒRTĒŠANU
 (turpinājums)

Sanāksmē var sākt veidot kvalitātes risku apkopojumu, un, ja atbildes pasākumi tiek dokumentēti reģistrā, to dokumentēšana var atvieglot atbilstības pārbaudi, savstarpējas atsauces un KVS dokumentēšanu. Turpmāk sniegts vienkāršs piemērs:

IESPĒJAMĀIS FORMĀTS: RISKU REĢISTRA IZVEIDE			
	Pēc tam, kad ir gūta izpratne par firmas raksturīgajām iezīmēm un apstākļiem un ir izvērtēta risku rašanās iespējamību un sekas, dokumentējiet kvalitātes riskus, sakārtojot tos pa attiecīgajiem komponentiem.		
		Aizpildiet, pamatojoties uz esošajām politikām/procedūrām, un pēc vajadzības pārskatiet, kā arī pievienojiet jaunus.	
	Kvalitātes risks	Atbildes pasākums — politika	Atbildes pasākums — procedūra
KR1		AP1	
KR2		AP2	
		Daži atbildes pasākumi attieksies uz vairākiem riskiem, un dažiem riskiem var būt nepieciešami vairāki atbildes pasākumi.	

Risku izvērtēšanas process tiks sīkāk aplūkots šīs publikāciju sērijas 2. daļā.

DISKUSIJAS
ILUSTRATĪVS
PIEMĒRS

Maza firma: “Kāpēc es nevaru vienkārši sākt ar savu KPS un izvērtēt, vai ir kādas “nepilnības”?”

ATBILDE.

Ir svarīgi noteikt nepieciešamos priekšnosacījumus KVS ieviešanai, tad noteikt, kas ir ieviests un ko var izmantot (iespējams, ar dažām izmaiņām/uzlabojumiem), un tad meklēt, kā novērst trūkumus. Risks, sākot ar esošajām politikām un

procedūrām, ir tāds, ka viedokļu apmaiņa nenotiks un netiks identificēti jauni riski. Jūsu esošā rokasgrāmatas pamatā, iespējams, nav izmantota uz risku balstīta pieeja, kā rezultātā varat izmantot esošas politikas un procedūras, kas neattiecas uz kvalitātes riskiem.

Ja sāksiet procesu, izmantojot esošās politikas, pastāv risks, ka koncentrēsities uz esošā materiāla atkārtotu izmantošanu un zaudēsiet iespēju pārtraukt veikt darbības, kas efektīvas.

Publiskojamo projektu, konsultāciju dokumentu un citu IFAC publikāciju izdevējs, kā arī autortiesību turētājs ir IFAC (IFAC).

IFAC neuzņemas atbildību par zaudējumiem, kas radušies, jebkurai pusei rīkojoties vai atturoties no rīcības saistībā ar šajā publikācijā iekļautajiem materiāliem, neatkarīgi no tā, vai šādus zaudējumus ir izraisījusi nevērīga rīcība vai citi faktori.

IFAC logotips, frāze “International Federation of Accountants” un “IFAC” ir IFAC preču zīmes un pakalpojumu zīmes, kas ir reģistrētas ASV un citās valstīs.

Autortiesības © 2022, pieder Starptautiskajai Grāmatvežu federācijai (IFAC). Visas tiesības aizsargātas. Šī dokumenta atveidošanai, uzglabāšanai vai pārsūtīšanai vai līdzīgai lietošanai ir nepieciešama rakstiska IFAC atļauja, izņemot, ja tas tiek lietots individuālām, nekomerciālām vajadzībām. Atļauju saņemšana permissions@ifac.org.

Šī “Publikāciju sērija par kvalitātes vadību: Īstenošana mazās firmās: Pirmā daļa”, kuru 2022. gada oktobrī angļu valodā izdevusi Starptautiskās Grāmatvežu federācijas (IFAC) Starptautiskā Revīzijas un Apliecinājumu standartu Padome, tulkojumu latviešu valodā 2023. gada janvārī ir veikusi Latvijas Zvērinātu revidentu asociācija, un tas tiek reproducēts ar IFAC atļauju. Visu IFAC publikāciju apstiprinātais teksts ir IFAC publicētais standartu teksts angļu valodā. IFAC nenes atbildību par šī tulkojuma precizitāti un pilnīgumu, kā arī pat to radītām iespējamām sekām.

Angļu valodas “Publikāciju sērija par kvalitātes vadību: Īstenošana mazās firmās: Pirmā daļa” teksta autortiesības ©2022. gada, pieder IFAC. Visas tiesības paturētas.

Latviešu valodas “Publikāciju sērija par kvalitātes vadību: Īstenošana mazās firmās: Pirmā daļa” teksta autortiesības ©2023. gada, pieder IFAC. Visas tiesības paturētas.

Nosaukums oriģinālvalodā: Quality Management Series: Small Firm Implementation, Installment One.

Lai iegūtu informāciju par dokumenta tulkošanu, atveidošanu, uzglabāšanu vai pārsūtīšanu vai līdzīgu lietošanu apmeklējiet sazinieties ar permissions@ifac.org.